

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^Η : ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ – ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ

Η παθητική σύνταξη προϋποθέτει τη χρήση ρήματος παθητικής διάθεσης .

Ρήματα παθητικής διάθεσης μπορεί να συναντήσουμε

- με κατάληξη – **μαι** : Ο Γιάννης **διαγράφηκε** (διαγράφ-ομαι) από την ομάδα του
- με κατάληξη – **ω** : Το χιόνι **λιώνει** σιγά – σιγά στα βουνά από τον ήλιο
- με **ρηματικές εκφράσεις** : **γίνομαι δεκτός** , **βρίσκω βοήθεια**, **δέχομαι περιποιήσεις** κ.α. :
Οι εκπρόσωποι των φοιτητικών παρατάξεων **δεν έγιναν δεκτοί** από τον υπουργό παιδείας

Το ποιητικό αίτιο είναι η αιτία που ποιεί, δηλ. προκαλεί, οτιδήποτε παθαίνει το υποκείμενο του παθητικού ρήματος .

- Συνήθως έχει τη μορφή του εμπρόθετου **από + αιτιατική** :
→ Ο Γιάννης διαγράφηκε **από την ομάδα**
- Οι αδύνατοι μαθητές βρήκαν βοήθεια για τα κενά τους **από την ενισχυτική διδασκαλία**
- Με τα ρηματικά επίθετα σε – τός έχει τη μορφή : **σε + αιτιατική** :
→ Είναι αγαπητός **σε όλα τα παιδιά**
- Με παθητική μετοχή σε – μένος μπορεί να έχει τη μορφή : **με + αιτιατική** :
→ Τα ρούχα ήταν νοτισμένα **με το πρωινό αγιάζι**

Προσοχή : **δεν είναι όλοι οι εμπρόθετοι προσδιορισμοί ποιητικό αίτιο** :
Κουράστηκα **από την άσχημη συμπεριφορά σου** → προσδιορισμός της αιτίας

Μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική :

Παρατηρήστε τα παραδείγματα και περιγράψτε τις αλλαγές που συμβαίνουν :

Α. Ενεργητική σύνταξη → στο φινλανδικό σχολείο **οι καλύτεροι μαθητές** παρακινούν
 ↓ αντικείμεν.
τους αδύνατους προς τα επάνω

Παθητική σύνταξη → στο φινλανδικό σχολείο **οι αδύνατοι** παρακινούνται
 ↓ υποκείμεν
 ↓ ποιητικό αίτιο
από τους καλύτερους μαθητές προς τα επάνω

Β. Ενεργητική σύνταξη → **Ο καθηγητής** εξετάζει **την Άννα** **στη Φυσική** → έμμεσο αντικείμεν.
 ↓ υποκείμεν   ↓ αντικείμεν
 ↓ άμεσο αντικείμεν.

Παθητική σύνταξη → **Η Άννα** εξετάζεται **από τον καθηγητή** **στη Φυσική**
 ↓ υποκείμεν   ↓ ποιητικό αίτιο   ↓ αντικείμεν.

Γ. Ενεργητική σύνταξη → **Η ομάδα** θεωρεί **το θάνο** **δυνατό παίκτη**
 ↓ υποκείμεν   ↓ αντικείμεν   ↓ κατηγορούμενο αντικειμένου

Παθητική σύνταξη → **Ο θάναος** θεωρείται **δυνατός παίκτης** **από την ομάδα**
 ↓ υποκείμεν   ↓ κατηγορούμενο   ↓

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και το αντίστροφο (διαβάστε και τις σελ. 66 – 68 του Συντακτικού της Νέας Ελληνικής , Α– Β- Γ Γυμνασίου, ΟΕΔΒ) :

Α. Η οδοντίατρος απολύμανε με προσοχή τα χειρουργικά της εργαλεία .

.....

Β. Το μπλουζάκι της φίλης μας είναι ακριβοπληρωμένο .

.....

Γ. Στο Βυζάντιο οι δυνατοί εκμεταλλεύονταν και καταπίεζαν τους μικροκαλλιεργητές .

.....

.....

Δ. Στο εργοστάσιο οι ειδικευμένοι εργάτες επεξεργάζονταν τα παράγωγα του πετρελαίου.

.....

Ε. Κάθε χρόνο απονέμονται βραβεία από το σχολείο στους άριστους μαθητές .

.....

ΣΤ. Οι φίλοι μας θεώρησαν το Βασίλη εγωπαθή και αλαζόνα .

.....

Ζ. Ο επιτηρητής αντιλήφθηκε το τέχνασμα των αντιγραφών και μηδένισε την κόλλα τους .

.....

Η. Ο απαγωγέας αναγνωρίστηκε από τον ήχο της φωνής του .

.....

Θ. Η ομάδα των σκιερ βρέθηκαν σκεπασμένοι από τη χιονοστιβάδα, αλλά ευτυχώς ζωντανοί .

.....